

Az első kettő célja volt: a meder nélkül barangoló Béga folyó és Berzava patak vizének a magyar Kanadon utat jelölni ki; az utolsónak rendeltetése lett volna: az Alibunári mocsarat kiszáritani.

Az első kettő alig, az utóbbi pedig eredeti hosszában és méreteiben egyáltalán nem felel meg céljának; ennek folytán és mert a szóban levő vidék, a Temes és több kisebb-nagyobb patak és ér kiöntéseinek volt folyton kitéve, az újabb időben az egész vízrendszernek társulás, utján való szabályozását határozták el.

A tervek elkészítésével Képeßy József kir. főmérnököt bízták meg, a ki, miután munkáját a ministerium átvizsgálta és helyben hagyta, s miután ezenkívül némely részleteit Hess hanoverai vízépítészeti felügyelő is megbíráta, terveit 1873. év elején a társulat elé terjesztette; ez megszavazta a költségeit és a tervek végrehajtását elhatározta.

E terveket az 1879. évben behívott külföldi szakértők szintén megvizsgálták és jóknak találták.

A terv röviden abban állott, hogy: a Béga csatorna árvizei a Temesbe szorítottván, a Temes és a beléje ömlő patakok kártételei ellen töltések emeltessenek.

Megtörtént tényeket meg nem törtétekké amugy sem tehetvén, nem akarom e tervet bírálgatni; nem akarok azzal sem foglalkozni, hogy mit kellett volna 16 év előtt tenni; most csak az képezheti a kérdés tárgyát, hogy mit kell ezután tenni?

E szabályozó rendszerre a kedvezőtlen kölcsönök és a töltésszakadásokból származó nagy fentartó költségek folytán 12 millió forintot költöttek el a nélkül, hogy még a Képeßy-től 5.5 millióra tervezett munkálatok is teljesen elkészülhettek volna, pedig elkészültük még korántsem jelenti a

kitűzött cél elérését, t. i. a teljes árvédelem biztosítását.

A tapasztalat ugyanis az utóbbi árvizek alkalmával megmutatta, hogy az egyes töltésvonalak a Képeßy tervezete méretek esetén nem képesek biztos védő vonalat nyújtani, és bizonyossá vált különösen az, hogy a Temes folyó töltéseinek eredetileg tervezett méretei esetén nem képes még a saját árvizét sem elvezetni, nemhogy a Béga folyót is, miként Képeßy tervezte.

Ily körülmények között az újabb időben e tárgyban többféle eszme fogamzott meg.

A mult évben a magas kormány, hogy a bajokon segítsen és talán, hogy az érdekeltséget is megnyugtassa, elrendelte, hogy közgei a felmerült eszméket tanulmányozzák.

Az ekként keletkezett tervek az év elején a társulat elé terjesztettek. E tervek mind arra fektették a fősúlyt, hogy a lefolyás nélkül levő Béga folyó másodpercenként 400 köbmétert meghaladó árvizei valami módon, az ártér károsítása nélkül elvezethetők legyenek; a Temes és a beömlő patakok árvízszelvényei pedig, a töltések emelésével annyira növeltesse, hogy a kiszámitott árvíz közöttük szabad és kárnélküli lefolyást találjon.

Erre nézve négyféle alternatív tervezetet terjesztettek az érdekeltség elé.

1. Az első szerint a Béga naponként 400 m³ árvize a Temesbe szorítottván, mi által a Temes töltéseit sok helyen 5 m. magasságig kellene a térszín fölé emelni.

2. A második tervezet szerint az a víz, melyet a Béga-csatorna el nem vezethet, hanem csak kiönt, Temesvár fölött a Temes és Béga közötti Bázos vidékén, mintegy 17,000 kat. hold kiterjedésű medenczévé alakítandó területen, tároztatnék és onnan, a folyók apadásával, a csatorna méreteinek megfelelő mennyiségben részben a Te-

mes, részben a Béga csatorna által elvezettetnék.

3. A harmadik terv szerint a Béga árvizeinek elvesztése végett a Béga csatornát kibővíteni és töltésezni kellene.

4. Mig a negyedik alternative szerint, ezek az árvizek, fölvéve a Lanka, Birda, Berzava, Rojga, Moravicza stb csatornák és a verseczi patakok vizét, velük együtt egy ujonnan ásandó csatornán vezettetnék, a Temesi vízrendszer vizválasztóját átvágva, a Karas folyóba és onnét a Dunába.

Eme terveket az érdekelték legnagyobb része olyanoknak tekintti, hogy közülök bármelyiket fogadnák is el és foganatosítanák, a társulat minden, a tulságos nedvességéből származó baja megszűnne.

Vizsgáljuk e terveket és nézzük meg, mi az mit végrehajtásuk esetén tőlük remélhetünk; kutassuk, vajjon elérhető-e a birtokosok kívánta cél, s ha nem, lássuk melyik volna a tervezetek közül az, a mely kellő változtatásokkal a lehető legolcsóbban és legtöbb eshetőség esetén is biztosíthatna sikert? (Folyt. köv.)

FARSANG.

Farsangi naptár: február 1-én a kereskedelmi ijak zártkörü tánczvigalma.

Február 1-én polgárbál az Ellmerféle vendéglő helyiségeiben.

Február 6-án a helyb. közös hadseregbeli 29-ik sz. Loudonezred —, és a honvéd tisztikar bálja a casino termeiben. Kezdeté 9 órakor. E fényes mulatság iránt, melyet városunk rokonszenves tisztikara rendez, élénk érdeklődés nyilvánul; a kik tévedéstől meghívót nem kaptak sziveskedjenek a rendezőséghez fordulni.

Február 11-én pinczébál.

Február 15-én a larczosbál az Ellmerféle vendéglőben.

Február 15-én a casino-egylet bálja a helybeli casino összes helyiségeiben.

Február 18-án a lövészegylet juxestélye a casinoban.

* * *

Damjanich maga lovagolt elől Freudenreich tüzérőrnagygyal a 12 fontos ütég előtt és a legnagyobb vakmerőséggel Nagysalló falu alá hajtatott és pokoli tüzeléssel kezdve ostromolni a faluban lévő osztrák sereget, mely három oldalról be volt kerítve.

Inogni mozogni kezdett a német, és egy fél óra mulva elkezdődött a faluból való kivonulása.

„Rajta fiúk“, „éljen a haza“, „éljen a magyar“, kiáltásoktól rezgett az ég és föld, „előre“, „indulj“ vezényszó hallatszott mindenünnen és kezdetét vette az üldözés. Leirhatlan volt a magyar sereg lelkesedése és harcvágya, a baka tul akart tenni a huszáron, hogy első legyen az üldözők sorában. A tüzérek versenyeztek egymással, a szegény osztrákok pedig vad futásban keresték menedéküket, boldog levén az, ki elfogatott.

Érdekes, sőt mulattató volt Damjanich tábornoknak eljárása az alkalommal, midőn én három horvát hártár katonát mint foglyot vezettem eléje.

Az egyenruháról látván, hogy grancsárok, szerbül szólította őket, a kik bámulva néztek reá, csodálkozván,

hogy egy magyar tábornok szerbül beszél.

A kérdésre: hová valók vagytok? kiderült, hogy földieik valának.

„Szégyenlem magam“ mondá Damjanich, hogy grancsár létetekre foglyok vagytok. Vagy itt kellett volna elesnetek a csatatéren, vagy zászlótok alá sietnetek, mert így nem katonák, hanem gyáva vén banyák vagytok.“ Rá nézett aztán bakancsukra, és észrevevén, hogy azok ujak, elkiáltotta magát: „jőjjön ide három ember, kinek rossz lábbelije van.“

Sietett is a tábor mögül három honvéd és a grancsároknak cserélni kellett vele bakancsot, a rongyosat kapván a honvédektől.

Másnap reggel (ápril 20) csatarendben állott Damjanich hadteste, mely előtt végig lovagolva megköszönte a harczban kitüntetett vitézségét; — és mert ő nem szeret adása maradni senkinek, megakarja jutalmazni vitéz honvédeit, és megengedi: hogy egy nap alatt bemehessenek onnan Komáromba.

Hét mértföldnyire voltunk Komárom városától, ez utat egy nap alatt

megtenni a pihent embernek is elég lett volna; — de mert azt Damjanich, mint jutalmat tüzte ki, egetverő „éljennel“ vette tudomásul amaz engedélyt a győztes sereg, és dalolva kezdődött meg az elindulás.

A Duna áthágta partjait, és hasig érő vizeken kellett keresztül marsirozni, hogy Komáromot elérjük. Oda se nézett az edzett honvéd, és ujongva, dalolva sietett azon várba, melynek védői alig várták a szabadulást.

Beérkezve Komárom városába az ellenség golyózáporát fel sem vettük, frontot csináltunk, és imára állva lelünk mélyéből fohászkodtunk a Mindenhatóhoz, hogy fegyverünket megáldva, hazánkat tegye szabaddá.

Soha sem feledem el a most érintett ima perzeit, azoknál magasztosabb érzésben nem részesültem egész életemben.

Ellettünk szállásolva, és miután 3 nap alatt felépült a dunai hid, megtámadtuk és meg is vertük az ellenséget. Komárom vára pedig büszke volt honvédeire.

Egy 48/49-es.

A „Miklós-egylet“ nagy jelmez- és álarcos-bálja f. hó 25-én zajlott le a városi színházban, mely ez alkalmából a felemelt helyi arak daczára zsufolásig megtelt. A négy számból álló program legfényesebb pontja a D a z s u P é t e r nagytöráki jegyző által vezetett 40 tagból álló eredeti román lakodalmas menet díszes felvonulása volt, mely szemképráztató fényével és eredetiségével zajos tetszést aratott. A közönség rokonszenves tüntetéssel fogadta a jótékonycélből fellépő szép román menyecs-kéket és deli legényeket, kiknek egész estén át számos nézőjük akadt.

A második számban ígért „eredeti magyar nemzeti ballet“ két clown csárdásra rendezett bakugrásából állott. A rendezőség a hölgyeket kellemes meglepetésben részesítette, mikor a Deutsch-fele helybeli kiváló virágkereskedés által jó izléssel kötött csokrokat osztotta ki közöttük.

Oroszi Lajos, kiváló fényképészünk a színpad mögötti öltözében eszközölt vilámfény mellett érdekes felvételeket.

Tíz óra után megkezdődött a táncz, mely vig kedélyvel folyt egész hajnalig. Jelmez és álarc aránylag kevés volt. Különösen kiváltak izléses jelmezeikkel: Halminé Schulz Jenny és özv. Kussné (sakk és domino), Billitz Friduska (matrózleány), Geiger Jenny (amor), Gaigner nővérek (bécsi mosónők), az urak közül egy cavaliero, egy bohóc, egy jockey, egy 200 kilos talmirókavadász, 2 angol és Loga ur, a „legszebb magyar“. A többi „titkos maszkot“ állítólag nem ismertük fel.

Es még egyet! Mire valók az álarcos bálak? Nem-e arra, hogy satyrizzáljuk velük korunk és társadalmunk félszégeit, hogy torzakban bemutassuk a kiváló helyi eseményeket, egyéneket etc.? Még csak a boldogtalan influenzát sem csufolta meg senki, pedig ugyancsak megérdemelte volna!

A „Miklós-egylet“ álarcos bálja tavaly és idén szinte komoly, ethnografikus irányt kultivált, mikor a magyar, sváb, szerb és román lakodalmi meneteket bemutatta. Kiváló érdemül rójuk ezt fel a rendezőségének, s találékonyaságától elvárjuk, hogy jövőre a humor és satyráról sem feledkeznek meg, akkor bizonyára valóságos eseménye lesz farsangunknak!

F. hó 29-én kedélyes tánczestély folyt le a casino helyiségeiben, melynek fő rendezői Feilitzsch Berthold báró és dr. Pap Géza urak voltak; e díszes multság részben pótolta az idej regatta bált is, mely a bójtre marad. — A válogatott társaság pompás hangulatban mulatott reggelig. — A négyeseket 24 pár tánczolta. Szünóra után a champagneitól befűtött „lokomotivok“ megadták a vészjelt, mire „hazard“ csárdás következett; utána diskkrét cotillionban pihenték ki a fáradságot, — a kik erre reá értek; virágcsokor, szallag s egyéb csecsebecs és csinos figurák! (már t. i. a tánczosok között).

Jelen volt hölgyek: Zombori Rónay Jenőné, báró Duka Eugenia (Kis-Bér), dr. Mihalicz Ödöné, Vécsey Kamilla, Várady Józsefné és Giza, dr. Stassik Ferenczné, Kéler Ákosné, Keresztes Aladárné, Kellner Anna, dr. Grandjean Józsefné, Grandjean Edéné, Wesp Hermin, Billitz Jánosné és Frida, Szaszitsné, Szaszits Micza, Skossa Dezsőné, Napholtz Ágostonné és Irén, özv. Reiner Jánosné és Anna, dr. Schwarcz Mihályné, Schwarcz Lajosné, Weisz Izidorné.

K ó p é.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság“ január hó 26-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Dr. Antal Géza (Arczképpel.) Elszakasztva. Költemény Dengi Jánostól. — Jáhel. Elbeszélés, írta Baksay Sándor. — Magyar fiúk az 1859-ki olasz hadjáratban. Régi honvédtől. — A világosi kastély gyásza. (Három képpel: 1. Bohus Szögyéni Antónia menyasszony korában, Markó Károly festménye. — 2. Bohus Szögyéni Antónia világosi kastélyában 1890-ben, Bohus László fényképe.

— 3. A világosi Bohus-kastély, hol az 1849-iki fegyverletéti szerződés aláíratott.) — Világelfordulás. Verne Gyula (regénye. Képpel.) — A spanyol király betegsége. (Két képpel: 1. Alfonzo spanyol király anyjával. 2. A spanyol ministertanács elnökének jelentése a madridi királyi palotában.) — Amadeo a volt spanyol király. (Arczképpel.) — Petschacher Gusztáv. (Arczképpel.) — Ney Bélától. — Váratlan veszély. (Képpel) Tudományos vizsgálódások és felfedezések. — Irodalom és művészet. — Egyetek és közintézetek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Képtalány. — Sakkjáték. — Hetinaptár. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság a magyar nép számára. félévre 1 frt.

HIREK.

Kinevezések: Hertelendy József, Torontálvármegye főispánja által kinevezettek: tb. főjegyzőkké: Lauka Gusztáv és dr. Pap Géza. — tb. főügyészekké: Babics József, Bayer Alajos, dr. Bogdán Zsivko, Halik Tivadar, Katona Antal, Kéler Akos, dr. Kiss János, dr. Mihalicz Ödön, Messer Fülöp, dr. Orsó Mátyás, dr. Stassik Ferencz, Schwarcz Mihály, Trifunác Mladen, Vuchetich Endre, dr. Weisz Izidor és Zsiros József, — tb. főorvosokká: dr. Löw Bernát, dr. Wertheim Jakab, dr. Kovalszky Ferencz, dr. Haidegger Lajos, dr. Petrovits János, dr. Valovits Gyula, dr. Menczer Izidor, dr. Korek György, dr. Kohn Bernát, dr. Rankovits Szilárd, dr. Kappich Antal, dr. Tószögi Aladár, dr. Brajjer Kornél, dr. Buócz Viktor, dr. Heinezmann Ágoston és dr. Schiller Náthán. — tb. járásorvosokká: dr. Muraközy Dezső, dr. Nagy Ignác, dr. Bossányi Béla és dr. Pop Elek. — tb. főszámvevőkké: Hettyei Kálmán és Jogodits Bogumil. — tb. árvaszéki ülnökké: Tarnay Ferencz, — tb. allevéltárnokká: Jankovits Athanasz.

Halálozás. A nagy-beckereki tanító-testület egyik ifju buzgó tagja Lászlóffy Sarolta k. a. hunyt el f. hó 27-én délután 1 órakor, élete 25. évében, hosszas szenvedés után. A boldogult 5 évig volt tanítónő N.-Beckereken s általános részvét mellett folyt le temetése f. hó 28-án délután magyar utcza lakásából. Haláláról a gyászoló családon kívül a helybeli tanító-testület is adott ki gyászjelentést. Béke hamvaira!

A zárdá-templom beszentelése.

A „Miasszonyunk“-ról nevezett zárdá-templom beszentelése f. hó 26-án, vasárnap történt meg, a legünnepélyesebb szertartás mellett. Főtisztelendő Schaffner Antal ur pónói apát, esperes-plébános és pápai kamarás teljes apáti-ornátusban két tisztelendő lelkész segédlete mellett, beszentelvén a templomot, „Tedeum-Laudamus“ eléneklése után — alkalmi prediciót intézett az ájtatos hívekhez. A rövid, de lélek emelő szónoklat különösen kiemelte e rend tagjainak, s kivált a rend Főtisztelendő főnöknejeinek érdemeit. Az utána következő mise alatt a zárdai növendékek szá-

batosan, és igen kellemes hangon latin misét énekeltek, melyben különösen feltűnt Babitzky Erzsébet k. a. szép hangja. A kis templom zsufolva volt ájtatos hívekkel. A templom belseje igen csinosan van átalakítva, az előbb rideg boltozaton most kék mezőben arany csillagok tündökölnék; a falak márványozvák és csinos festményekkel vannak borítva. Az új oltár kép, mely Krisztus Urunkat ábrázolja, szép összharmóniát nyújt a mennyei boltozattal; a fa rácozat helyett a chorust új, művészi kivitelű vasrácozat díszíti (Hahn helybeli iparos munkája), mely gazdagon megaranyozva, az egész templom belsejét emeli. És a marandó emlék létre hozatalának érdeme egyedül a rend Főtisztelendő főnöknejét illeti, ki fárad-ágot nem kimélve, s szerény jövedelméből megtakarítva lehetővé tette, szent óhaját végrehajtani. Isten áldása és örök béke lebegjen e rend falai között!

Visszaélések a regále- és fogyasztási bérlők részéről.

Vidék-ről megbízható forrásból kapjuk az alábbi súlyos panaszt a regále- és fogyasztási bérlők ellen: Az új regále-bérlők vonakodnak a meglevő ital-készletet átvenni a régiéktől, vagy csak méltánytalan és igazságtalan föltételek mellett. Embertelenül nyomják és károsítják a közönséget. A községekben valóságos kémrendszert szerveznek, s felbérelt spionok által törbe csalni próbálják a tapasztalatlan pór-népet. A fogyasztási adók bérlői a már megadózott ital-készleteket is újból felírkálják, s újabb adókivetelésekkel terhelik. Kézalatti üzérkedéseket folytatnak más-más bérlőkkel, elesereberélik jogait, minek következtében az egyes háztulajdonosok és fogyasztók pinczéiben majdnem hetenként ismétlik a felvételeket, zaklatják, sértegetik, kihívó brutalitással az ital-készlet-felmutatására kényszerítik, sőt a pinczék önhatalmu feltöretésével is fenyegetik a fogyasztókat. Minden flagráns szükség nélkül a községi előjáróság segédkezését veszik igénybe, mi eljárásuknak hivatalos jellegét kölcsönöz, a tájékoztatlan köznépet pedig az ország és a megye kormánya iránt alaptalan elégedetlenségre izgatja, az ellenzéki szellemet szítja, sőt antisemita mozgalmakra is alkalmat nyújt. Ezuttal még nem akarunk konkrét eseteket felhozni. Azonban a megye köznyugalomát, a községi békét, főképp pedig a kormánynak és a törvényeknek tekintélyét minden káros befolyástól megóvni igenis kötelességünknek tartjuk. Abban a reményben, hogy hasonló panaszok nem fognak többé előfordulni, a jelen alkalommal csak arra intjük legkomolyabban a bérlő urakat, hogy a törvény által megszabott jogaik és kötelemeik korlátai közt maradván, emberséges, méltányos és illedelmes eljárással igyekezzenek üzleti érdekeiket biztosítani, de a nép elkeserítésétől és oktanal izgatásától szigorúan tartózkodjanak.

A magyar szent korona jubileuma. Az új esztendő folyamán érdekes jubileumra készül a főváros. 1890. f. hó 20-án lesz ugyanis száz éve annak, hogy a szent koronát Jó-

zsef császár rendeletéből Budára visszahozták, s ez idő óta az ereklye nem volt soha az ország határán túl. A hozzá fűződő tisztelet- és nemzeti kegyeletből kiindulva, a főváros tekintélyesebb társadalmi köreiből élénken foglalkoznak az 1790. február 20-ik napja százados évfordulójának méltóképpen való megünneplésével. Egyszermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére leghivatottabb lenne Budapest főváros közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrizik a szent diadémet. Az ünnepség legérdekesebb pontját természetesen az tenné, hogy a szent koronát néhány napig kiállítanák közszemlére, hogy, miként a koronázás napjaiban történni szokott, a nagy közönség megtekinthesse. Egykorú krónikások feljegyzése után nem érdektelen elmondani azt a körülményt, hogy mikor a koronát Pozsonyból Bécsbe vitték, oly föld rengés támadt, a minőre ott egyhamar nem igen emlékeztek: a királyi várak falai megrepedeztek, s a koronát szállító fogat és kíséret lovai megbokrosodtak s több effele.

Aradi kiállítás. Már lapunk múlt számában tudattuk közönségünkkel, hogy az Aradon tartandó „Alföldi és délmagyarországi általános kiállítás” bejelentési határideje február hó 28-ig meghosszabbított. A kiállítás sikere már eddig is biztosítottnak látszik, mert a kiállítók a felőlet terület minden részéből szép számban jelentkeztek. Különösen figyelmeztetjük vidékünk hölgyeit, hogy kézimunkáikkal a kiállításban részt vegyenek. A hölgyek versenye egyik igen érdekes része lesz a kiállításnak s kívánatos, hogy abban minél többen lépjenek sorompóba a szép nem közül.

A közöntsés reformja. Évszázadokon át meggyökeredzett köszöntési mód a kalap levétele. Ez ellen indult meg most hatalmas agitáció az ausztriai tartományokban. A gráci, klagenfurti, laibachi stb. lapok hatalmas cikket írnak. Gráciában előkelő polgárok népgyűlést tartanak és általában a katonai köszöntési mód mellett foglalnak állást. Az orvosok támogatják a mozgalmat, mert a kalap levétele kivált ily influenzás időben, nagyon ártalmasnak jelentkezik. A kalaposok körében azonban nagy visszataszást szült ezen mozgalom, mert tudvalevőleg előzékeny és illendően köszönő embereknek kétszer annyi kalap kell, mint másoknak.

Hány őse van az embernek? Azoknak okulására, a kik őseikre büszkék s azok vigasztalására, kik eddig nem lehettek büszkék rájuk, közöljük itt az alábbi számítás. Minden embernek van 2 szülője, 4 nagyszülője, 8 dédapja és dédanyja, 16 ükapja és ükanyja, 32 ősszülője az ötödik generációban. 64 a hatodikban. 128 a hetedikben, 256 a nyolcadikban a kilencedikben 512 és 1024 a tizedik generációban. A tizenhatodik nemzedéknek már 65 532 ősszülője van; ez a tizenhat generáció már 500 évnek felel meg. — Megtoldhatjuk ezt egy német matematikus következő számításával: Ha az ó-testamentumi kro-

nológiát, vagyis a zsidó időszámítást vesszük alapul s Ádám és Évából, mint nemzöktől kiindulva, geometriai haladványban (2, 4, 8, 10 stb.) meggyünk fel napjainkig akkor megkapjuk a földön mostanság élő emberiség átlagos számát. A fentemlített 65,532 és között, melylyel a 14-ik század óta minden most élő ember bir, akadáhatott minden rendű és rangú ember csizmadiától miniszterelnökig és házaló zsidótól monakói fejedelmig. A 65 532 és tehát bizonyosága a demokratikus elvnek, hogy az emberek származása között nincsen különbség.

Köszönetnyilvánítás. A szegény iskolás gyermekek ruházásával foglalkozó „Miklós-egylet” elnöke édes kötelességének tartja mindazon tisztelt rendező uraknak, kik a folyó hó 25-én tartott jelmez- és alarcos balon közreműködtek, küönösen pedig Dazsu Peter, ifj Rózsa Ferencz, Krsztics Szvetozár, Kohn Lajos, Fuchs Károly, Neumann Mór és Szekulits Vasza uraknak, valamint mindazon nemes nagytoráki románoknak, kik a bál fényének emelésére saját kötségükön megjelentek legőszintebb köszönetét nyilvánítani. Midőn még mindazon tisztelt uraknak, kik ezen bál alkalmával az egyleti penztárnak adományokat küldöttük, ezennel köszönetet mond egyuttal nyugtatja a következő urak által beküldött összegeket u. m.: Krsztics János, 5, Lucsics Miklós 15, Kremer Fülöp 5, Kécsi Tódor Kis Torák 5, Danon Izidor 5, Wolfinger és Reich budapesti cég 5, Kiss István 2, Mucsalov György 2, Weisz Sándor 2, Schwarcz Mihály 2, Devits Gabriel 5, Menczer Lipót 2, Groszmann Zsiga 1, Magsch Albert 1, Rózsa Béla 1, Farchy 1, Putits István 1, Grünbaum Arnold 1, Weisz Manó 1, Pollak Győző 1, Poroszkay Béla 1, Kovács László kp. 1, Julius Lipót 1, Kovács Geleon 1, Pleitz Fer Pál cég 1 frt, Zimmerer Győző 80 kr. Vegre a bál eredményét következőleg közli: Bevételek összesen 489 frt 30 kr., kiadások 27 frt 80 kr., tiszta eredmény 217 frt 50 kr Kelt Nagy-Becskerekben, 1890 január 29-én. Lucsics Miklós elnök. Geiger Manó titkár.

Közyűtes. A „Zsombolyai takaré- és hitelegylet” f hó 26-án délelőtti 9 órakor tartotta a „Schaff szálloda” nagytermében ez évi rendes közgyűlést Leitich Antal, polgári iskolai igazgató elnöksége alatt. A jegyzőkönyvet Gesztessy János, kir. közjegyző vezette. Az ifju intézet, melyet Schmidt Antal ennek előtte 9 évvel alapította, a lefolyt évben is felette fényes eredményt mutatott fel. A tiszta jövedelem 9085 frt 05 krt képvisel, míg a tartalék-alap már a 13.000 forintot meghaladja. A nagyszámmal jelen volt részvényesek Várnay Imre ügyvéd indítványára a derék Schmidt Antal igazgatót újabb három évre megválasztották.

VEGYES.

Mi a bál? „A bál olyan alkalom mely a fiatalokat a táncban egymáshoz közelebb hozza.” Ez a definíció igaz, de nem egészen kimerítő. „A bál fölötté kellemetlen alkalom — költségesre.” — mondja a papa, a ki azonban csak a maga szempontjából itél, meg a mama így okoskodik: „A bál nélkülözhetlen minden anyára a ki arra törekszik hogy lányát férjhez adja.” Mind szép de nem mind igaz is mert hogy többet ne említsünk: férjhez lehet menni anélkül, hogy valaki okvetlenül a báltermen keresztül jusson az oltárhoz. Az üzletvilágra nézve olyan alkalom a bál amely a pénzforgalmat ismét élénkebbé teszi de ezt az új év, husvét, karácsony stb. is előmozdítja. A filozófusok szerint a bál a két nemhez tartozó fiatalság találkozása, melynél a testek mozgása a zene ütemei és azon törvények szerint történik a melyeket a civilizált Európában érvényes táncművészet esztetikája megállapított. Egészen másként itél a

fiatal lány ki már minden tánczát elajándékozta s a kiből e fölött érzett örömeben valósággal kitör e lelkesezés: „A bál az egész életben a legszebb találmány!”

Amerikai menyasszonyok tizérdése. Amerikában napjainkban is nagyon kapós portékák a lányok s a helyett, hogy az első szóra a kérő karjaiba röplülnének, előbb eme kérdéseket intézik a házasulandó legény emberhez. 1. Menyasszonyod személyét vagy hozományát szereted-e? 2. Van-e annyi lelki erőd, hogy meggyőződésedet az asszony kérelmei ellen főtartod, vagy hogy ne éreztesd feleségeddel, ha valahol megboszantanak? 3. Tudsz-e türelemmel az ebédre várakozni? 4. Tudsz-e aludni gyermekszülés melletti? 5. Vigkedélyű tudsz-e nappal lenni, ha éjjel nem aludtál? 6. Tudsz-e szakítani vig barátaidal? 7. Beéred-e azzal, ha tied az utolsó előtti szó? 8. Megtudod-e állani minden mormogás nélkül a nagy mosás és tisztogatás napjait és nem dűnynyögsz, ha elszótt a leves? 9. Eltudod-e viselni az ellenmondást, ha tudod hogy neked van igazad? 10. Karjaidra tudod-e venni a kis gyermeket s nyugodt maradni, ha a gyermek sír? Ha ezt megértetted s fogadod, hogy hűen megtartod, akkor a feleséged leszel.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Az 1887 aug. 20. óta érvényes osztrák-magyar közszé forgalmi díjszabáshoz (Dombräu és Karvin állomásokról Bécsbe) a III. számú pótlék f évi február hó 1-vel fog érvénybe helyezni.

Román-éjszakkémet vasuti kötelek. Több díjszabási pótléknak érvényesítése. — F. évi február 1-én a román-éjszakkémet köteleki díjszabás II. rész 1. és 2. füzetéhez a VI., és 3. füzetéhez a VII. pótlék lép hatályba.

Osztrák-magyar vasuti kötelek. — Az 1888 márcz. 1-től érvényes díjszabás II. rész 5. füzetéhez, f. évi február 1-vel a II. pótlék fog megjelenni, a mely által a cs. és kir. szabad Ferdinand császári éjszakai vasut Florisdorf Donaufeld állomására és a szab. kassa oderbergi vasut osztrák állomásaira szóló díjtételek érvényen kívül helyzetetnek. Ezen pótlék példányai a részes vasutaknál, de kiváltképen a szab. osztr.-magyar államvasut-társaság igazgató-bizottságánál (Budapest, Terézkerut 60.) kapható.

Idegenek névsora.

„Korona”-szálloda. — Eckstein Fülöp, Szécsénfalva. — Kis Zsigmond, Szeged. — Ledermann Noe, Bécs. — Frankl Károly, Bocsár. — Csoknyay Jenő, Bpest. — Grosman Dávid, Bpest. — Pollak Samu, Szeged. — Steiner Sándor, Budapest. — Fleissig Viktor, Bpest. — Schwartz Fülöp, Budapest. — Belgrader N., Bécs. — Kohut Agoston, Bécs. — Steiner Armin, Bpest. — Frankl Mór, Bécs. — zelistyei Wlad Aurél, Bogsán. — Engl Zsigmond, Perlasz. — Weigl Henrik, Bpest. — Grossmann Miksa, Lippa. — Paska Ede, Bécs. — Löwy Adolf, Új Verbász. — Löwenstein Lipót, Bpest. — Hamel Lipót, Bpest. — Fein Bernát, Nyerő. — Markovits Lajos, Szeged. — Pollak Izsák, Bpest. — Dr. Mittelmann Török-Becse. — Markovsky Rezső, Bécs. — Stern Bernát, Bécs. — Heller Gusztáv, Bécs. — Mihajlovits Milán, Jarkovác.

„Rózsa”-szálloda. — Steiner Zsigmond, Bpest. — Schuch Mátyás, Ernesztháza. — Bart Károly, Zichyfalva. — Wamuntz Ernő, Zichyfalva. — Singer Armin, Bécs. — Wajdics Wladimir, Bécs. — Schamburg E., Bpest. — Ladislaus Ferencz, Szárca. — Diamant N., Budapest. — Neff Mátyás, Szécsány. — Rosenzweig J., Bécs. — Klár Ede, Módos. — Feifel Sándor, Bécs. — Brukner Samu, H. Neuzina — Szoboszlav Sándor, Módos. — Landgraf N., Módos.

Szerkesztői üzenetek.

M. A. urnak Lajosfalva. — Az értesítésért köszönet, jövő számban a „Gazdaság”-ban felhasználjuk.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Felkérjük lapunk igen tisztelt báráit, hogy gazdasági tudósításaikkal lapunkat minél gyakrabban felkeresni sziveskedjenek, mert lapunk e rovatában nemcsak általános érdekű tanácsokkal akarunk szolgálni, de egyszersmind hű képét akarjuk adni megyénk gazdasági állapotának is, a mi lapunk gazdaközöségét bizonyára kiválóan érdekelné fogja.

Magyarország malomipara 1889-ben.

Mig az 1889. évről a legtöbb üzletre nézve kielégítő lefolyása volt és a jelenté keny fellendülés, melyet kereskedelem és forgalom vett a nagy világgazdaságban, nálunk is az ipar legtöbb ágában nyilvánult; mig a kőszén- és vasipar majdnem tümenyszerű sikereket vívott ki és a magyar cukor- és szeszipar is hosszú stagnálás után az előrehaladó, sikeres fejlődés korszakát jegyezhetette fel: Magyarország leghatalmasabb ipara, a malomipar mögött, sajnos, igen rossz üzletév van. Az 1889. esztendő tehát a magyar malmok által elért eredményekre vonatkozólag joggal nevezhetjük a csalódások esztendejének. A malmok azon reménytel léptek abba, hogy Amerika, Anglia és Franciaország ismeretes rossz termése lehetővé teszi a magyar finom lisztet külföldön haszonhajtó áron eladni. Ekkor jött a nagy csalódás: tudva volt ugyan, hogy Oroszország nagy mennyiségeket tart készen a kivitelre, hogy azonban képes leend az Egyesült Államok terménykivitelében az összes hiányt oly könnyen fedezni, mi által az importállamoknak lehetővé tétetett, összes szükségletüket aránylag alacsony áron beszerezni, — ez kellemetlen meglepetés volt a magyar malmokra.

Emelkedő árak mellett élénk kereslet helyett folytonos árcsökkenést hozott az első félév és ha tetemes előelárúsítások nem lettek volna, melyeket a malmok 1888 vége felé eszközöltek, jó áron, az 1889 tavaszán leendő szállításokra: a legtöbb vállalat veszteséggel zárta volna le a félévi mérlegét.

A második félévben ismét Magyarország felé kedvezőtlen aratása volt az, a mi keseri csalódást hozott a malmoknak és lehetetlenné tette nekik, hogy az első félév elégtelen eredményeit helyreülessék a korábbi boldogemlékű években oly élénk s dusan jövedelmező „őszi campagne“ alatt. Magyarországon a buzaárak folyton a külföldi paritásán jóval felül álltak és a malmok finom liszt-feleslegeiket csak oly áron értékesíthették, melyek tetemes üzemvesztést jelentettek.

Belföldön is csak veszteséggel járó áron árusíthatták a malmok örleményeiket, mig végre az országos malomegyesület köszönetet érdemlő kezdeményezése folytán az üzemnek mintegy 30 százalékkal való redukálása lett elhatározva, a mely f. évi májusig tart s a mely lehetővé tette, legalább a belföldön kelendő lisztnek árát a buzaáraknak megfelelő szinten tartani.

Rendes örlési díjat, habár csak nagyon szerényet is, a múlt évben csak kevés hét alatt lehetett elérni és ha egyes malmok ennek dacára képesek kielégítő osztalékot fizetni részvényeseiknek, ezt első sorban szerencsés határidőspekulációknak köszönhetik, tehát oly üzleti taktikának, a mely, ha a siker kedvez neki, az illető részvényesekre nézve ugyan igen örvendetes, de az elért gyártási és üzleti eredmények megítélése körül mérőpálcát nem képezhet.

És még egy körülmény, mely a múlt év utolsó hónapjaiban a legtöbb malomnak érzékeny veszteségeket okozott: a váltó árfolyamok folytonos esése, első árnyékai a közeljövőben eszközre való valutarendezésnek.

A malomipar, Magyarország egyetlen nagy kiviteli ipara, melynek anélkül is folytonos

pusztító háborút kell viselnie, hogy külföldi összeköttetéseit, finomliszt-termelésének feleslege számára nélkülözhetlen elárúsítási területeit megtartsa, válságos helyzetbe sodortatnék, ha a valutaszabályozás oly módon foganatosították, hogy a váltóárfolyamok további esése elkerülhetetlen lenne.

A magyar malmoknak tehát idejében kell arról gondoskodniok, hogy a nemsokára tartandó szaktanácskozományokban, melyekben a nagy reform előkészítése felett fog-nak tanácskozni, az ő szavuk is meghallgattassék és a malomipar érdekei figyelembe véssenek.

„P. C.“

Hasznos tudnivalók.

A gödrök a faültetésnél. Hogy a fák gyorsan és erőteljesen fejlődhessenek, az a földnek előkészítésétől függ, melybe a fa ültetendő. Az ember alig hinné, mily nagy a különbség, melyet a jól és rosszul ültetett fa eredményében néhány év múlva tapasztalhatunk. 10 éves gyümölcsfákat látni, melyeknek törzse a kiültetés óta alig vastagodott meg valamivel és viszont ugyanennyi idő alatt nőtt 30 cm. átmérőjüket is terebélyes egészséges koronával és sok gyümölcsessel. A különbség nem annyira a fa ápolásában rejlik, mint inkább abban, hogy a fát milyen földbe ültették, hogyan volt az előkészítve? A föld, melybe a fák ültetik, többnyire oly kemény, hogy a gyökerek alig képesek rajta keresztül hatni; az ilyen földet okvetlenül fel kell lazítani. Az egyszer már fellazított föld azután évekig sem fog többé úgy összetömörülni, mint a milyen azelőtt volt, úgy, hogy pl. még 30 év múlva is meg lehet különböztetni a lazított réteget az eredeti állapotban levőtől. Általános szabályul azt tekintik, hogy a gödör, melybe a fát ültetni akarjuk, 1 m. mély és 1 méter széles legyen, a mit azonban korántsem szabad olyan szabálynak tekinteni, melyen változtatni nem lehetne, mert a gödröt a fa minőségéhez képest esetleg nagyobbra is kell ásni, sőt minél nagyobb a gödör, annál gyorsabb lesz a bele ültetett fának fejlődése is, a mennyiben a fa növekvése nagy részben a laza földtől függ, melybe állítottuk, vagyis attól, vajjon kisebb vagy nagyobb akadályokba ütköznek a gyökerek a terjeszkedésnél. Akár kisebb, akár nagyobb gödröt már öszszel kell kiásni és tavaszig, illetőleg az ültet éig nyitva hagyni. Ez által azt érjük el, hogy a kiásott föld, valamint a gödör falai a téli fagyok által porhanyóbbá válnak, a mi a fa fejlődésére szintén nagy hatással van.

Szőlőtenyésztés cserépekben. A cserépekben való szőlőtenyésztés nemcsak kellemes szórakoztató foglalkozás, hanem hasznos is jövedelmező is lehet. E célból január elején vágjunk dugványvesszőket s dugjunk belőlük kettőt-kettőt kis cserépekbe úgy, hogy a szemeket 2 cm. vastagon homokos jó föld takarja; a cserépeket pedig temessük friss melegágyba úgy, hogy az ágy földje a cserépeket néhány milliméter vastagon fódje s a kiszáradást megakadályozza. A szemek nemsokára hajtani kezdenek s egy-uttal gyökeret is eresztenek. A mint a hajtások annyira kifejtődtek, hogy 3—4 levélkéjük van, a mi rendesen márczius elejéig be szokott következni, akkor a növénykéket nagyon óvatosan 10—12 cm-es cserépekbe ültetjük át s azonnal ismét frissen átmelegített ágyba helyezzük. Midőn mindkét szem kihajtott, akkor az egyiket eltávolítjuk, hogy a másiknak több tápanyaga maradjon. A ki azonban több szőlőtőkét akar nevelni, az mind a kettőt gondosan kiveszi és külön cserépekbe ülteti.

Április végén, vagy május elején, midőn a gyökerek már nagyon a cserép széléhez szorultak, a növényeket 15—18 centiméteres cserépekbe ültetjük át vigyázva, hogy a földcsomó szét ne hulljon. Az alul levő

kis oldalhajtásokat gondosan eltávolítjuk, a főhajtást pedig egyenesen egy a cserépbe dugott pálcához erősítjük, hogy hegye le ne törjék. A cserépeket még egyszer mérsékelt ágyba állítjuk, melyet szép időben jól szellőztetünk. A mint a hajtások az ablakot érik, ezt fel kell emelni.

Junius végéig a gyökérzet ismét annyira kifejlődik, hogy a növényeket még egyszer s most már 20—30 centiméteres cserépekbe kell átültetni, a nagyobb cserépekbe erősebb és hosszabb pálcákat, esetleg vékony karokat dugunk, melyekhez a főhajtásokat megközzük. Ekkor szőlőnövényeinket már a szabadba, szélmentes napos helyre állíthatjuk, de mintegy 3 méter magasán állványt kell állítani föléjük, melyre ablakot rakunk, hogy a szőlőtőkét tulságos nedvesség és a peronospora ellen megvédjük. Itt többször megöntöztetnek s időről-időre higitott marhaganajt is kapnak. Az így nevelt szőlővesszők 3—4 méter hosszúra is megnőnek. A következő év február közepén a szőlőtőkét növényházba állítjuk, a hol jó kezelés mellett junius végén vagy július elején érett szőlőt szedhetünk róluk.

Influenzás lovak. Ismeretes, hogy a lovak is szenvedhetnek influenzában, de az a nézet, hogy a ló influenzájára átragadna az emberre, téves.

Lapunk egy barátja közli velünk, hogy pld. Budapest-n 1887-ben uralkodott nagyon az influenza a lovak között és ez idő alatt az embereknel nem lépett fel. Még erősebb volt e járvány 1889-ben, midőn szeptember végén kezdődött és októberben tetőfokát érte el, ugyanis csak az állatorvosi tanintézet belkórodáján állott 150 influenzás ló, novemberben pedig 120 darab. És mégis, az állatokkal gyakran érintkező hallgatók közül egy sem kapta meg az influenzát. Dr. Hutyra állatorvos tanár, egyetemi magán tanár is tagadja az emberi és állati influenza azonosságát.

Különböben pedig hasonló a ló influenzája az emberéhez, csak hogy sokkal veszélyesebb, mert nagyon gyakran csatlakozik hozzá tüdőgyulladás. Az influenza mint az embernél úgy a lónál is sokféle alakban, és sok-fel-képen kombinálva lép fel. Lehet orrhurut, gégehurut, hörghurut, tüdőlob, mellhártyalob, szemgyulladás (köthártyalob, szaruhártyagyulladás), gyomorhurut, vékony és vastagbélhurut stb. jelen. A betegség nagyon fertőző, vagyis egyik ló a másiktól könnyen megkapja. Minden 100 ló közül átlag 3—4 pusztul el benne. A lovak közt e járvány most már majdnem egészen megszűnt.

A világ legszebb buzája. Jól esik jelezniünk, hogy a párisi világiállításon magyarországi buzát ismert el a jury a világ legszebb buzájának, melyet Gaál Dénes bátai birtokos küldött az említett kiállításra. Gaál ezen buzából az országos gazdasági egyesületnek is küldött be mintát, melyet az egyesület iródjában sokan megtekintettek már eddig is. Sajátságos, hogy Magyarország áldott földén sok olyan termés fordul elő, melyhez hasonlót az egész világ nem produkálhat, népe mégis oly szegény, hogy egyes vidéken éhenhalásról panaszkodnak.

Tartós gyógyyszer. Fájdalmas csúznál a derék, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés kiválóan használatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által, Bécs I., Tuchlauben 9. — Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felölös szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

H i r d e t é s e k.

Köszönetnyilvánítás.

A helybeli gymnasiumi főtisztelendő igazgató ur, a tanári kar, a helybeli közsegi népiskolai igazgató ur, a tanítói kar úgy nemkülönbén a miasszonyunkról nevezett iskolai nővérek, valamint mindazok, kik szeretett gyermekünk

Lászlóffy Sarolta

eltemetésénél részt venni s ez által fájalmunkat enyhíteni kegyeskedtek, fogadják ez uton hálás köszönetünk kifejezését.

(50-1.1) *Lászlóffy Simon és Mária.*

275. sz. k. i. 1890. (25-3.3)

Versenyárgyalási hirdetmény.

A helybeli Rudolf koronaherceg nevű gyalogsági kaszárnya kibővítéséhez, valamint egy betegápolóház (Marodenhaus) és egyéb melléképületek újból építéséhez szükséges munkálatoknak biztosítása céljából folyó évi február hó 13-án d. e. 11 ó. a polgármesteri hivatal helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy ezen 210.000 frtra előirányzott munkálatokra vonatkozó és az általános feltételek határozmányai értelmében kiállított és felszerelt zárt ajánlataikat a kitűzött tárgyalási nap d. e. 11 órájáig az alulírott polgármesteri hivatalnál annál is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben beérkezett ajánlatok semmi szín alatt figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatokhoz a bánatpénznek a városi pénztárnál történt befizetéséről kiállított letéti nyugta csatolandó. Készpénz vagy értékpapírok bánatpénzüll az ajánlatok mellett el nem fogadtatnak. — A bánatpénznek az ajánlott vállalati összegnek 5 százalék-ját kell tennie.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek az alulírott polgármesteri hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők. Ugyanott megszereshetők a 84 ivre terjedő műveletnek másolatai 50 frtnak előzetes beküldése mellett.

N.-Becskerek, 1890. évi jan. 15.

Krsztics polgármester.

713. sz. b. v. 1889. (42-1.1)

Hirdetmény.

Reiter Ignác, török-becsei lakos részére, Lazity Laza, aracsi lakos ellen mai napon megtartott árverés, vevők hiányából sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik, hogy lovak, kocsik, egy tehén borjuval és birkák 1890 február hó 8-án, d. u. 2 órakor az aracsi község házában bíróilag el fognak adatni.

Tör.-Becse, 1889 decz. 28. — Rankovits István, kir. bir. végrehajtó.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziaszer meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

(376b)

Meghívás!

Alulírott leszámolási bizottság ezennel az összes dinyási önszegélyző és takarékszövetkezet tag urakat a folyó évi február 9-én d. u. 2 órakor megtartandó közgyűlésre meghívja.

Napirend:

1. Leszámolásra vonatkozó jelentése.
2. Közgyűlés elnökének választása.
3. Az ezen jegyzőkönyvnek hitelesítése végett 2 tagok megválasztása.

Dinyás, 1890 január 27.

A leszámoló bizottság.

Kivonat

A Dinyási önszegélyző és takarékszövetkezetnek a leszámolás alatt álló számadásaiból.

Bevétel:

Bevétel-számla	11981 frt 73 kr.
összesen	11981 frt 73 kr.

Kiadás:

Kiadás-számla	11964 frt 12 kr.
Pénzkészlet	17 frt 61 kr.
összesen	11981 frt 73 kr.

Kelt Dinyáson, 1890. évi január 27-én.

Isza Hity. Panta Sztojanov, leszámolási tag. leszámolási tag.

Weszelin Weszelinov. leszámolási tag.

Makszim Bundevil. leszámolási tag.

Sztojanov Toma. pénztárnok.

A fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtam:

Nika Sztankov. Necza Putits, felügyelő tag. felügyelő tag.

Marko Sztojanov. felügyelő tag. (48-1.1)

477. ki. 1890. (47-3.1)

Pályázat.

Az üresedésben lévő o. é. 400 frttal javadalmazott Torontál-Szécsány község irnoki állomás, továbbá a szintén megüresedett és egyenként o. é. 365 frt fizetéssel összekötött szerb-módosi és német-módosi község irnoki állomásoknak a vonatkozólagos községi képviselő testületek által az illető község házakban eszközöndő választások utján betöltésére a határidők következőkép tüzetnek ki.

1. Tor.-Szécsányban jövő február hó 27-én d. e. 10 órára.
2. Szerb-Módoson ugyancsak február hó 28-án d. e. 9 órára és
3. Német-Módoson szintén február hó 28-án d. e. 10 órára.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állomásokra pályázni szándékoznak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket nálam a választási napokig nyujtsák be. — Módoson, 1890. évi január hó 28-án. — Torontál-vármegye módosi főszolgabírói hivatal.

719., 750., 782. sz. b. v. 1889. (41-1.1)

Hirdetmény.

Reiter Ignác, török-becsei lakos részére, Glavas Glisa és társai, aracsi lakosok ellen mai napon megtartott árverés vevők hiányából sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik, hogy lovak, kocsik, szarvasmarha és birkák f. évi február 17-én, d. u. 2 órakor az aracsi község házában bíróilag el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 január 16. — Rankovits István, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A kis-zombori segély-egylet s hitelszövetkezetnek 1884. évben alakult első évtársulata — a kötelezett 6 év 1889. év december 31-ével eltelve — alapszabályaink 4. §-a alapján feloszlik, illetve felszámol; mi a kereskedelmi törvény 249. s alapszabályaink 20. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik.

Felhivatnak mindazok, kik nem tagok s esetleg követelési igényt tartanak, azt jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított hat hó alatt igazgatóságunknál bejelenteni.

Kis-Zomboron, 1890 január 18 án.

A kis-zombori segély-egylet s hitelszövetkezet választmányja, (38-3.2) mint igazgatóság.

Hirdetés.

Ernesztháza községe folyó 1890. évben két tanítói lakot két tanteremmel szándékozván emeltetni.

Az árverés az építőmesteri munkálatokra folyó évi február hó 10-én, délelőtt 10 órakor fog a helybeli községi irodában megtartatni, a melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

A tervek és költségvetések a helybeli irodában naponta megtekinthetők.

Ernesztháza, 1890 január 30.

Weisz János,

(51-1.1) biró.

Hirdetmény.

A szerb-ittebei legelőbirtokosok egylete mint szövetkezet igazgató-tanácsának 1889. évi január hó 15-én kelt határozata folytán ezennel közhírré tétetik, hogy a szövetkezet 1890. évi február hó 16 án délelőtt 10 órakor

rendkívüli közgyűlést

Szerb-Ittebén a szerb iskola termében fog tartatni, a melyre tagjai ezennel meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. A szerb-ittebei urb. közlegelőhöz tartozó a bega csatornai felvigyázó állomás és a szerb ittebei bega-csatornai hid közelében fekvő bekerített mintegy 1600 □-ölet magában foglaló gödrös és egészen terméketlen területnek Hoffmann és Grünwald czégnak leendő eladása feletti határozat.

2. Az alap-zabályok 24. §-nak módosítása feletti indítvány.

Kelt Szerb-Ittebén, 1890 január 15.

Mihajlovits György,

(49-1.1) igazgató.

Hirdetések

e lap

kiadóhivatalában

vétetnek fel.

Hirdetmény.

A Nagy-Becskeken székelő „Torontálmezei takaré- és hitelbank“

f. évi február hó 9-én, d. e. 9 órakor saját gyűléstermében tartandja

XXXII. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 13. §-a *) szerint személyesen, törvényes képviselők vagy meghatalmazott részvényesek által való megjelenésre tisztelettel meghívattak.

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zármérleg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereség hováfordítása iránti intézkedés.
5. Az igazgatóság újja választása 5 évre.
6. A felügyelő bizottság és a választmány kiegészítése.

N.-Becskeken, 1890. január 21.

Az igazgatóság.

*) Kivonat az alapszabályokból:

13. §. A tanácskozási és szavazási jog a közgyűlésen gyakorolható személyesen, törvényes képviselő vagy a részvényesek közül választandó meghatalmazott által, azonban csak úgy, hogy kiki magát az őt a 14. § értelmében illető szavazatok erejéig csak egy részvényes által képviseltethesse s hogy akár a maga, akár más, akár pedig a maga és más részvényei után a 14-ik §-ban megengedett 20 szavazatnál többet senki se élvezhessen.

Szavazati joggal azonban akár saját részvényei után, akár pedig meghatalmazotti minőségben csak az élhet, kinek nevére a részvénykönyvben az illető részvény legalább 6 héttel a közgyűlés előtt átiratott és ki részvényeit a szelvényeivel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél vevény mellett letette.

Az ideiglenes részvények birtokosai e jogokat csak részvényeik névértékének teljes befizetése, illetőleg a részletfizetések után kamatok általi kiegészítése után gyakorolhatják.

(35—1.1)

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségeiben megtekinthető.

10. sz. kgy. 1890. (40—2.1)

Hirdetmény.

Aracs községi közlegelő f. évi február 10. napjának, reggeli 9 órakor a község ház nagytermében nyilvános árverésen folyó évi december hó végeig terjedő időtartamra haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 20,000 frt o. é.

Erre vonatkozó egyéb feltételek a községi jegyzői irodában hivatalos órák alatt betekintheők.

Aracs, 1890 január 24-én. — Tolmács Miksa, jegyző. Brankovits, bíró.

209. sz. ki. 1890.

(43—3.1)

Pályázat.

Az üresedésben lévő dinyási községi szülésznői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen szülésznői állomás évi 90 frt fizetéssel s minden szülési esetenél való segélynyújtásért külön megállapított díjjal van összekötve.

A választás f. évi márczius 14-én, d. e. 11 órakor Dinyás község házában fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az ezen állásra pályázni szándékozók, hogy folyamodványaikat az 1876: XIV. t. cz. 50. és 51. §§ értelmében kellőképen felszerelve az alólírt főszolgabírósnál legkésőbb f. évi márczius hó 13-ig benyujtsák.

Párdány, 1890 január 20. — Torontál-vármegye párdányi járási főszolgabírósnál.

179. sz. 1890.

(44—3.1)

Pályázat.

Az üresedésben lévő csebza községi szülésznői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen szülésznői állomás évi 120 forint s minden szülési esetenél való segélynyújtásért külön megállapított díjjal van összekötve.

A választás f. évi márczius 14-én, d. e. 11 órakor Csebza község házában fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az ezen állomásra pályázni szándékozók, hogy folyamodványaikat az 1876: XIV. t. cz. 50. és 51. §§ értelmében kellőképen felszerelve az alólírt főszolgabírósnál legkésőbb f. évi márczius hó 13-ig benyujtsák.

Párdány, 1890 január 17. — Torontál-vármegye párdányi járási főszolgabírósnál.

199. sz. ki. 1890.

(45—3.1)

Pályázat.

Az üresedésben lévő ivándai községi szülésznői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen szülésznői állomás évi 60 frt fizetéssel s minden szülési esetenél való segélynyújtásért külön megállapított díjjal van összekötve.

A választás f. évi márczius 14-én, d. e. 9 órakor Ivánda község házában fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az ezen állomásra pályázni szándékozók, hogy folyamodványaikat az 1876: XIV. t. cz. 50. és 51. §§ értelmében kellőképen felszerelve az alólírt főszolgabírósnál legkésőbb f. évi márczius 13-ig benyujtsák.

Párdány, 1890 január 18. — Torontál-vármegye párdányi járási főszolgabírósnál.

164. sz. ki. 1890.

(46—3.1)

Pályázat.

Az üresedésben lévő szerb-szent-mártoni községi szülésznői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen szülésznői állomás évi 90 frt fizetéssel s minden szülési esetenél való segélynyújtásért külön megállapított díjjal van összekötve.

A választás f. évi márczius 14-én, d. e. 9 órakor Szerb-Szent-Márton község házában fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az ezen állomásra pályázni szándékozók, hogy folyamodványaikat az 1876: XIV. t. cz. 50. és 51. §§ értelmében kellőképen felszerelve az alólírt főszolgabírósnál legkésőbb f. évi márczius hó 13-ig benyujtsák.

Párdány, 1890 január 15. — Torontál-vármegye párdányi járási főszolgabírósnál.

MAGYAROK.

Szavoszt Alphons

magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete
Budapest, V., Arany János-utca 11.

tudatja a n. é. gazda és kertészkedő közönséggel, hogy január hó 1-ével megnyitotta

konyhakerti és virágmag-üzlet osztályát

s ajánlja egészen friss, faj azonos

here, fű, répa, konyhakerti és virágmagokkal

dusan felszerelt raktárát

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

!Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálók minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskekeri váltó- és bizományi üzlet

L. Kadelsburger.

(6—3)

„EQUITABLE”

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.

Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőke 1888 végén	é. frt 1 373.040.315.-
Új biztosítások 1888	384.833.837.-
Összes bevétel 1888	67.397.442-50
Vagyoni 1888	237.607.305.-

A biztosítottaknak kifizetett 1888 29 711.142 50
Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottatik és a közönséges kötvényeknél már a második díjrészt lefizetése alkalmával fizettetik vissza, míg a fél- és a szabad Fontina-terv szerint kötött biztosításokról összegyűjtve a periódus végén szolgáltatnak ki készpénzben. (387-12,6)

Az „EQUITABLE” minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlanná válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási-díjfizetések a kötvény értelmében megtörténtek, a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE” biztosított ügyfelemek teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik.

Bővebb tudósítással, ugyszintén prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kerületi ügynökségek, nemkülönben az

„EQUITABLE”

Magyarországi aligazgatósága
Magyar leszámító- és pénzváltó-bank
Budapest. V. Dorottya-utca 6. szám.

GERSTER E. MIKLÓS

illatszer-chemikus

kedvelt

különlegességei:

Ninon-crème, kitünő orvosilag ajánlott arc- és kézfinomító szer. Nem festék, de ártalmatlan növényalkotó részekből összetett szer, melyet a bőr teljesen felszív és ezáltal fénytelen, sima és báronypuha lesz. — Eltávolít minden bőrtisztatlanságot, mint májfoltok, szeplő, bőrátka (Mitesser) stb. és már rövid használat után üde színt kölcsönöz a bőrnek. A bőrt nem zsirozza s így használata kellemes. — 1 nagy tégely zárt dobozban 1 frt 50 kr.

A crème használata előtt szükséges, hogy az arcot és kezeket megmossuk **Ninon-szappannal**, melynek drbja 40 kr.

„**Nemzeti Casino**”-illat, a mágnes casino által elfogadott legújabb intenzív és tartós illatszer. — 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 4 frt.

„**Tonco**”, legújabb kedvelt, kellemes illataért kitüntetett hölgyillat. — 1 frt 50 kr. (352-15,6)

Nagybecskereken egyedül kapható

Menczer Lipót

gyógyszerész urnál.

Kerestetik egy a mezőgazdaság minden ágában jártas gazda vagy ispán,

ki egy ezer holdas birtok önálló kezelésére alkalmas.

Fizetése évi 500 frt készpénz, 28 hekt. buza, 20 hekt. tengeri, 16 hekt. árpa, tehén, sertés, apró jószág tartás, eladás után készpénz mmként 5 frt.

Csakis kitünő bizonyítványokkal bíró egyének vétetnek tekintetbe, a mennyiben a magyar és német nyelvben, valamint ezek egyikében írásban is teljes jártassággal bírnak s ezenfelül szerbül vagy románul beszélnek.

Pályázók igazolványaikat e lapok kiadóhivatalához L. B. betűk alatt sziveskedjenek beküldeni. (13-3,3)

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n

Nagy-Becskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönben a magasépítéset körébe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (345-26,16)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönfelebb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvétel mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülőfoglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak: ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat közzvény, csúz, mindennemű testfájdalmak és bennlásnál: burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyulladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszul, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerár- és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvétel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel (265-24)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Legjobb bedörzsölő szer

közzvény

csúz

és minden

meghülési betegségek ellen.

Kapható Nagy-Becskereken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. urnál.

Meglepő hatású külön szer csúz, közzvény és kifeczamisági daganatoknál, továbbá csuzos fej- és fülszakgatásoknál a

Reparator.

A budapesti Szt-Rókus kórház statisztikai kimutatása szerint a Reparatorral ott 136 kísérlet tétetett, a melyek közt 7 esetben javulás és 129 esetben teljes gyógyulás éretett el. — Kapható posta útján gyógyszerárban és az összes gyógyszerárban. Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üvegnek 50 kr. (5a-5,4)

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszerész a „Magyar Koronához” BUDAPEST. Kálvin-tér.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi február hó 2-án.

1937. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Midőn a nm. m. kir. belügyminiszternek f. évi január 12-én 2895-VIII. sz. alatt kelt körrendeletét a járványos jellegű „Influenza” betegségről egész terjedelmében megküldöm, felhívom, hogy ezen körrendelet értelmében járásának (városának lakosságát a legkiterjedtebb módon a meghülés kerülésére és evés ivásban való mértékletességre figyelmeztesse, — továbbá, hogy a szegényebb néposztály számára a mutatkozó szükséghez képest melegítő szobák és népkonyhák felállíttassanak, hogy a kórházakat felkeresni óhajtok részére elégséges hely álljon rendelkezésre, különösen pedig, hogy a szegény betegek a községi orvosok által mindenkor és késedelem nélkül kezelteszenek.

Felhívom végre, hogy ugyancsak ezen körrendelet értelmében a kórházakban (n.-becskereki, nagy-kikindai és n.-sz-t-miklói) ápolt influenzás betegekről a szabályszerű kimutatásokat az eddig kezeletről azonnal, jövőben pedig 8—8 napról terjesszék be, — ha ilyenek nem voltak a nemleges kimutatást.

Az iskolák bezáratására nézve az egészségügyi bizottságok esetről-esetre határozzanak; ezeknél különösen a kisebb gyermekek osztályait kell éber figyelemmel kíséreni.

Nagy-Becskerek, 1890 január 22.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. M. k. belügyminister. 2895-VIII. Körrendelet. — Influenza elnevezés alatt Európa több államában és hazánk területén is járványos jelleggel egy, legnagyobbbrészt enyhébb lefolyású és többnyire hurutszerű tünetekkel járó betegség uralkodik, mely a lakosság nagyobb részét tömegesen, majdnem egyidejűleg lepi meg.

A betegség az ez iránt meghallgatott orsz. közegészségi tanács szakvéleménye szerint leginkább hirtelen rázó hideggel szokott fellépni és 2—3 napig tartó magas lázzal, a testi erők hanyatlásával lassu fellábadozás és ritkán kiütéssel is jelentkezik.

A kórnak három alakja különböztethető meg: 1. A gyomor bántalmazottsága: hányással, étvágytalansággal és néha hasmenéssel. 2. A hurutos alak: a légzőszervek bántalmazásával, gyakran szemkőthártyalobbal. 3. Az ideges alak: jelentékeny fájdalommal és szorongási érzettel.

Ezen kóralakok egymásba is átmehetnek. A járvány magában véve rendszerint enyhe lefolyású; de ha más betegség, főleg pedig tüdőlob csatlakozik hozzá, akkor súlyos megbetegedés is válhatik.

A szóban levő betegség meglephet ugyan bárkit is, de leginkább azon egyének esnek abba, a kiknek szervezetük akár eredetileg, akár pedig előremert betegségek folytán meg van gyengülve s a kik egyébként is szenvednek a légzési szervek hurutjában, így a kór behatásával szemben csekélyebb ellenálló képességgel bírnak.

Az influenza az országos közegészségi tanács szakvéleménye szerint, főleg miasmikus fertőzőmenny által idéztetik elő: hogy valjon terjed-e közvetlen ragályozás útján is: nincsen kétséget kizáró módon megállapítva.

Ennélfogva az ellen a hevenyragályos járványok alkalmával rendszerint fogamatba vétetni szokott ovó-és gátló intézkedések, mint például a közlekedési korlátozások vagy a betegek szoros elkülönítése, ugyszintén fertőtlenítési rendszabályok foganatosítása, az eddig tett tapasztalatok szerint célravezetőnek nem bizonyult.

Ebhez képest a mi a szóban levő betegség terjedése ellen, az adott körülmények közt, egyedül helyes és indokolt intézkedés gyanánt tűnnék fel, az orsz. közegészségi tanács szakvéleménye és javaslata alapján abban áll, hogy a lakosság minden meghüléstől való óvakodásra, ét-és életrendi hibák elkövetésétől való tartózkodásra kellő módon és behatólag figyelmeztessék.

Ez okból felhívom a törvényhatóságot, hogy törvényhatósága területén a legkiterjedtebb módon figyelmeztesse a lakosságot arra, hogy az influenza ellen, illetőleg annak távoltartása céljából mindenki, kivált gyermekek, agok és beteges emberek a meghülést gondosan kerüljék, evésben, ivásban és bármintemü élvezetben mértékletességet tartsanak.

Nagy fontossággal bír a lakások levegőjének tisztasága, minélfogva a lakszobák — a benne tartózkodók meghülésének kiküldésével — szelöztetendők.

Kiválóan pedig szigoruan ügyeljenek fel magukra azok, a kik az influenzát már egyszer kiállották, hogy felgyógyulásuk után azonnal magukat újabb ártalmaknak ki ne tegyék, mivel ezek ezen betegségre hajlamosítottaknak lenni látszanak, abba igen könnyen újból visszaeshetnek s újabb megbetegedésük súlyos következményekkel is járhat.

Egyszersmind intézkedjék a törvényhatóság az iránt, hogy a szegényebb néposztály számára a mutatkozó szükséghez és a lehetőséghez képest, melegedő szobák felállíttassanak és ugynevezett népkonyhák létesíttessenek, melyekben az illetők déiben meleg és eléggé tápláló edellel elláthatók legyenek: ugyszintén, hogy a kórházakat felkeresni óhajtok részére elégséges hely álljon rendelkezésre s a szegény betegek az orvosi segélyhez és ápolatáshoz mindenkor késedelem nélkül hozzájuthassanak.

Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy a kórházakban és gyógyintézetekben ápolt influenzás betegekről a szabályszerű kimutatásokat és pedig a betegség felmerülte óta egybeállított táblázatot azonnal, — jövőben pedig a kór megszűntéig 8—8 naponként hozzám terjessze fel.

A mi pedig az iskolákat illeti, erre nézve a netán felmerülendő tömegesebb megbetegülés esetén, a helyi viszonyok és fenforgó körülményekhez képest a törvényhatóság saját ügykörében intézkedjék.

Tanácsosnak látszik, hogy ha a kisebb gyermekek között az influenza mutatkozik, ezeknek osztályait bezárasassanak. — Budapest, 1890 január 12. Gróf Teleki.

36826.sz. 1889. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi járás főszolgabírájának.

Felhívom t. czimet, miszerint hozzám a megyei szervezési szabályrendeletünk 86. § alapján az őszi vizsgálatokról szerkesztett jelentését még e hó folyamán terjessze be.

Ez alkalomból kifolyólag indítatva érzem magamat, t. czimet felhívni, hogy jövőben az őszi vizsgálatról szóló jegyzőkönyveket az egyes vizsgálat megejtése után legfeljebb 5 nap alatt küldje be akként, hogy az összes jelentések mindenkoron december hóban, illetve a tavaszról szóló jegyzőkönyveket ápril hóban hozzám beérkezzenek.

Egyben felhívom ttes czimet, hogy mindenkoron pontosan emlitse meg jelentésében, hogy a járasa területén megejtett vizsgálatok alkalmával fordultak-e elő betegeknek talált állatok vagy nem? — s az esetre, ha beteg állatok találtattak, megtétett-e község és I. foku hatóság által minden egyes esetben az 1888: VII. t.-cikk és ennek végre-

hajtása tárgyában kiadott 40000. sz. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendeletben előirt intézkedéseket.

Kérem járasa községeit jövőben is utasítani, hogy a tavaszi és őszi vizsgálatokról az eddig is szokásos sommis kimutatási mintát használják s azokat szigoru pontossággal töltsék ki.

Nagy-Becskerek, 1890 január 21.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

115. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabírónak, N.-Becskerek város polgármesterének és a központi előadói karnak.

A cs. és kir. 61-ik hadkiegészítő-kerület parancsnokságának átirata alapján értesitem czimet, hogy az utóállítások f. évben következőleg tartatnak meg:

Január 7-én, 20 án.

Február 5-én, 20 án.

Márczius és április hónapokban nem tartatnak. — Az utóállítások május hó 1-étől december hó 31-éig a védtörvényi utasítás 102. §-a rendelkezéseinek megfelelőleg tartatnak meg.

Nagy-Becskerek, 1890 január 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

1546. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabírónak, N.-Becskerek város polgármesterének és a katonaiügyi előadónak.

Mult évi 40636. sz. rendeletem kiegészítésül értesitem, hogy a szegedi városi állandó sorozó-bizottság a folyó évben mint minden állandó sorozó-bizottság a védtörvényi utasítás 102. §-ában meghatározott h. táridőben, azaz márczius és ápril hó kivételével minden hó 5. és 20. napján fog működni.

Nagy-Becskerek, 1890 jan. 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

1238. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Sziveskedjék haladék nélkül intézkedni, hogy a hivatalos rendőri közlöny 1890. évi kiadmányaiért példányonként járó 3 forint előfizetési díjat nagyközségeitől és a körjegyzőségektől legkésőbbben f. évi február 8-áig a megye pénztárába multhatatlanul beszállíttassanak.

A községek és körjegyzőségek kivétel nélkül jegyzékbe foglalandók, mely jegyzékben a község vagy körjegyzőség nevének és székhelyének kívül azon postai állomás is megjelölendő, honnét a lapot ki fogják hordani. — Ezen jegyzéket jövő hó 8-áig szintén elvárom, de figyelmeztetem, hogy valamint községei kivétel nélkül, ugyszinté ezimed is az adott határidőt pontosan tartsa be, mert a felsőbb helyről nyert rendeletnek az adott határidő alatt csak ugy leszek képes megfelelteni.

Végül megjegyzem, hogy az előfizetési díjat a megyei pénztárba kell küldeni.

Nagy-Becskerek, 1890 január 29.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

2350. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabírósnak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Az 1889. évi XVIII. t.-cz. végrehajtásaul pénzügyminister ur ő nmsága m. évi decz.

27-én 3986. sz. a. kiadott rendeletével a Szegeden rendszeresítve volt m. kir. jószágigazgatóságot 1889. évi december 31-ével megszüntette és a szegedi jószágigazgatóság kezelése alatt állott uradalmak közül a szőregyh-csatádi uradalmat a temesvári jószág-, — a kula-óbecsei, kis-sztapári, apatini, baracscai, palánkai és nagy-kikindai uradalmakat, valamint a Tiszamedrek című területeket az aradi m. kir. jószágigazgatóság kezelésébe osztotta be.

A szegedi jószágigazgatóság kezelése alatt állott többi uradalmak, u. m.: a nagy-beckerek és pancsova-titeli uradalom a még hozzácsatolandó s a temesmegyei déli részeken fekvő ingatlanokkal az 1890 január hó 1-ével újalakított k. jószágigazgatóság alá tartozandnak, melyek székhelye egyelőre Szegeden marad.

A fenti rendelettel egyben 1889 decz. hó 31-ével az apatini kir. ispánság is be lett szüntetve és a nevezett ispánság ügyköréhez tartozott községek közül az Apatin, Bogojevá, Doroszló, Kupuszina, Karavukova, Prigl-Szentiván, Rácz-Militics községekben levő javak külső kezelése a palánkai ispánsághoz, — a Kernyája, Csonoplya, Bezdán, Baracska, Béreg, Csataalja, Dantova, Gakova, Kolluth, Krusevja, Monostorszegh és Szántova községekben, valamint Zombor város területén levő összes javak kezelése a kulai kincstári uradalmi ispánsághoz osztattak be.

Mindezen uradalmakra nézve az eddigi pénztárak és ügyészségek maradnak illetékesek.

Felhivatnak mindazon kincstári bérlők és azok, a kik a kérdéses uradalmakban levő javak iránt érdekelve vannak, hogy az esetleges beadványaikat és jelentéseiket 1890 január hó 1-től a fent megnevezett illetékes jószágigazgatóságokhoz intézzék.

Nagy-Beckerek, 1890 január 21.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

2101. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi járás főszolgabirójának és Nagy-Beckerek város polgármesterének.

A földmivvelésügyi ministerium hatáskörének, illetőleg bel- és külszolgálati ügyesoportjainak az 1889: XVIII. t. cz. végrehajtása során foganatba vett megállapítása alkalmával elhatározatott, hogy egyes kincstári uradalmak és birtokcsoportok a pénzügyi tárca ügyköréből a földmivvelésügyi tárca ügykörébe utaltassanak át.

E megállapodás alapján a n.-beckereki, pancsova-titeli, fehértemplomi, karánsebesi és lugos-faceti kincstári uradalmakat, — a temesvár-szentandrás uradalomból a gyiroki, mosniczai és mehalai (vadászerdei), — s a rékási uradalomból a rékási, jervini és sustrai kincstári birtokokat és Herkules-fürdőt a folyó évtől a nm. földmivvelésügyi m. kir. minister ur tárczája kezelésébe vette át.

Miről czímet tudomásvétel és szabályszerű közhírrététel végett értesitem.

Nagy-Beckerek, 1890 január 18.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

1630. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi járás főszolgabirójának, állategészségügyi referensnek.

Felhivom t. czímet, miszerint, a mennyiben még nem terjesztette volna be a lefolyt év december havában járása területén előfordult bitang jószág elárvereztetési eseteket hozzám 8 nap alatt jelentse be.

Ez alkalmossal felhivom t. czímet, miszerint jövőben minden hó első felén belül terjesszen be hozzám jelentést ez ügyben, akár igenlegest, akár nemlegest.

Az igenleges jelentésekhez, vagyis a hol fordultak elő elárverelések, mindenkor csatoljon árverési jegyzőkönyvet és adóhivatali nyugtát, hogy ne legyen kénytelen, valamelyik hiányzó iratért külön újból kiírni s jelentésemmel sokszor 2—3 hétig egy hiányzó irat miatt késni.

Egyben kérem a jövőben havi jelentéseket külön-külön tenni meg, minden ügykört illetőleg s nem kötni össze, mint sokszor előfordul bitang jószág eladását a selyemtenyésztési bírságpénzek, ugy a mezőrendőri bírságpénzek iránt beküldött havi jelentésekkel, mert ez a központban megnehezíti a könnyű és pontos ügykezelést és sokszor a legnagyobb zavarokra szolgál alapul.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

2717. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak, N.-Beckerek város polgármesterének és a központi előadói karnak.

A nm. m. k. honvédelmi ministeriumnak f. évi január 12-én 62076.-89. sz. alatt kelt rendelete folytán értesitem czímet, hogy a m. kir. honvédelmi minister urnak a cs. és kir. közös hadügyi és a cs. és kir. osztrák honvédelmi minister urakkal egyetértőleg történt megállapodása folytán ezennel elrendeli, hogy a véderőről szóló 1889: VI. t. cz. végrehajtására vonatkozó utasítás I. része 45. §-a 3. a) pontja oly értelemben egészítessék ki, miszerint az említett pontban foglalt többi feltételek mellett az idézett törvényezikk 31. §-ában foglalt kedvezmény elnyerhetése tekintetéből, rabbi-jelölteknek (és rabbi-növendékeknek) tekintendők azok is, kik a nyilvánossági joggal felruházott pozsonyi rabbi iskola harmadik osztályát látogatják.

Nagy-Beckerek, 1890 január 24.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

800. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak és N.-Beckerek város polgármesteri hivatalának.

Felhivom ezennel tettes czímet, miszerint a hatósága alá tartozó községek (város) 1889. évi születési, esketési és halálozási anyakönyvi kivonatait 1888. évi január hó 5-én 420. szám alatt tettes czímhez intézett rendeletem értelmében annak idején pontosan betervezni sziveskedjék.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

2102. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabiróságnak és N.-Beckerek város polgármesterének.

Ő császári és apostoli királyi Felsége m. évi decz. 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával lovag Tugini Salvatore budapesti olasz főkonzulnak kinevezési okmányát a működési jog legfelsőbb záradékával legkegyelmesebben ellátni méltóztatván, erről czímet tudomásul azon felhívással értesitem, hogy a nevezett főkonzul e minőségében adandó alkalommal kellő támogatásban részesítse és esetleges megkereséseinek készséggel feleljen meg.

Nagy-Beckerek, 1890 január 19.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

40112. sz. 1889. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak és N.-Beckerek város polgármesterének.

A triesti cs. kir. helytartóságnak f. évi nov. 28-án 18074. sz. alatt kelt intézkedése értelmében a Magyarországból a helytartóság területére közvetlenül szállított sertések csak Triest (déli vasut) és Pola vasuti állomásokon rakhatók ki, hol a sertések megvizsgálása állatorvos által eszközöltetik.

Ha a kirakásnál az állatok között csak egy is betegnek találatik, a szállítmány a legközelebbi tehervonattal, — melyen más patás állatrakomány nincs, — a feladó veszelére és költségére a feladó állomásra fog visszaküldetni, ha csak az állatok Triest és Polában a közvágóhidon állategészségrendőri felügyelet mellett le nem vágathók és ha a sertések az állomásról más patás

állatok fertőzését teljesen kizáró módon nem szállíthatók a közvágóhidra.

Horvát-Szlavonországból és a megszállott területekről való sertésszállítmányokra, melyek közvetlenül, azaz nem Magyarországon át vitetnek be, a fenti intézkedés nem alkalmaztatik.

Erről a czímet tudomásvétel és közzététel végett értesitem.

Nagy-Beckerek, 1889 decz 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

3477. sz. 1890. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak és N.-Beckerek város polgármesterének.

A nm. m. k. honvédelmi ministerium f. évi január 18-án 208. sz. alatt kelt rendeletével az 1890. évi loávatási tervet leküldvén, felhivom t. czímet, hogy az 1889. évi loávatási terveket mindazoktól, kiknek kiadattak, szedjék be és az 1890. évre szóló loávatási tervek vétele után hozzám azonnal küldjék be. — Az 1889. évi loávatási terv legkésőbb f. évi márczius hó 10-ig hozzám okvetlenül betervezendő. Az 1890. évre szóló loávatási terv a legközelebbi megyei közgyűlés után, melyen az 1873: XX. t. cz. 6. §-a alapján a loávatási bizottságok elnökei választatnak meg, azonnal meg fog tettes czímnek küldetni.

Nagy-Beckerek, 1890 január 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

41483. sz. 1889. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak és N.-Beckerek város polgármesterének.

Az antalfalvi járás főszolgabirói hivatalának mult 1889 decz. 19-én 11387. sz. alatt kelt átirata kapcsán ide érkezett Jarkovác községből ismeretlen helyre költözött hadmentességi díj-hátralékosok névjegyzékének másolatát azon meghagyással adom ki, miszerint azokat járása területén köröztetni, az eredményről ide 60 nap alatt jelentést tenni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 január 15.

Kir. tanácsos, alispán távol:

Daniel, m. főjegyző.

Kimutatás azon egyének felett, kik Jarkovác községtől eltűntek és hadmentességi díjjal hátralékban vannak:

1. Peics Milan, 6 frt hadm. díjjal és 2 frt 88 kr. késedelmi kamattal.
  2. Vojnov Mihály 9 frt hm. díjjal és 3 frt 58 kr. kés. kamattal.
  3. Thür József 19 frt hm. díjjal és 5 frt 60 kr. kés. kamattal.
  4. Petrovics Robert 8 frt hadm. díjjal és 48 kr. kés. kamattal.
- Összesen 42 forint hadmentességi díj és 12 frt 54 kr. késedelmi kamat.

39752. sz. 1889. Torontálvármegye alispánjától.

Körlevél.

Valamennyi főszolgabirónak s N.-Beckerek város polgármesterének.

A nm. m. k. földmivvelésügyi ministerium f. évi decz. 6-án 65586. sz. a. kelt rendeletével a m. kir. államvasutak igazgatóságának előterjesztése és Vas- és Zalavármegyék véleményezése alapján, a m. kir. államvasutak üzemében a Boba János háza Sümeg h. érd. vasut vonalán Sümeg és János háza nevű vasuti állomásokat marharakodókul engedélyezvén, felhivom a t. czímet, hogy erről a területén létező marharakodó állomásokhoz kirendelt szakértőket oly megjegyzéssel értesítse, hogy ezen marharakodók nevét, az 1889. évre engedélyezett marharakodó vasut- és gőzhajóállomásokról szóló s a szakértőknek kirendeltetésük alkalmával kézbesített jegyzék 16. lapján (Zala- és Vasvármegyék rovatában) pótlólag jegyezzék be.

Nagy-Beckerek, 1889 decz. 14.

Kir. tanácsos, alispán hiv. távol:

Daniel, m. főjegyző.